

## บรรณาธิการเถลไถล

บทความส่วนใหญ่ในวารสารฉบับนี้ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ในบทความเรื่องแรก **ประทาน กงฤทธิศึกษากร** ได้เสนอเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท” ประเด็นสำคัญมีว่า องค์กรที่ท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาชนบทก็คือสภาตำบล ซึ่งทำหน้าที่กลั่นกรองความต้องการต่าง ๆ ออกมาในรูปของนโยบายแผนและโครงการ โดยอาศัยการตัดสินใจของเสียงส่วนมากเป็นเกณฑ์ ในบทความนี้ ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท ว่ายังมีจุดอ่อนในด้านใดบ้าง บทความนี้นับได้ว่ามีประโยชน์โดยตรงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทไทย **สมบูรณ์-วัลย์ สัตยรักษ์วิทย์** ได้เขียนเรื่อง “ระบบสนเทศเพื่อการบริหารงานพัฒนาชนบทในแนวความคิดของ MIS” ซึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของข้อสนเทศที่มีต่อการพัฒนาชนบทว่า หากการพัฒนาได้มุ่งหวังจะให้ประโยชน์จากข้อสนเทศให้ได้เต็มที่แล้ว การพัฒนานั้นจะต้องจัดระบบข้อสนเทศให้มีประสิทธิภาพเสียก่อน ทั้งนี้เพราะหากหน่วยงานใดสามารถจัดระบบข้อสนเทศให้มีประสิทธิภาพได้แล้ว การบริหารงาน การวินิจฉัยสั่งการ และการตัดสินใจของหน่วยงานนั้นก็จะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามไปด้วย บทความเรื่องนี้ นับได้ว่า ได้นำเสนอวิธีประยุกต์ใช้ระบบข้อสนเทศเพื่อการบริหารที่น่าสนใจยิ่ง

**สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์** ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้เสนอความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ในชื่อว่า “บทบาทของกำนันในการพัฒนาองค์กรท้องถิ่น” ในบทความเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกำนันในการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นในฐานะที่เป็นผู้นำหน่วยทางสังคมระดับต้นว่า ในแง่ของการดำรงตำแหน่งนั้น กำนันน่าจะมีช่วงระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งแทนที่จะปล่อยให้อยู่ในตำแหน่งจนชราภาพหรือจนถึงแก่กรรม นอกจากนี้ **เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง, ชัยชาญ วงศ์-สามัญ, บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ และสมนึก ปัญญาสิงห์** ได้ร่วมกันเขียนบทความเกี่ยวกับกำนันอีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถของกำนันในการบริหารงานพัฒนาชนบท โดยใช้กรณีศึกษา” ซึ่งเป็นบทความที่ศึกษาบทบาทของกำนันในด้านการบริหาร

งานพัฒนาชนบท ความรู้ความเข้าใจของกษัตริย์ในเรื่องกระบวนการตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์ ในบทความนี้คณะผู้เขียนได้อาศัยกรณีศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถทางการบริหารงานพัฒนาชนบทให้แก่กษัตริย์ จึงกล่าวได้ว่าบทความนี้มีส่วนช่วยให้กษัตริย์ซึ่งเป็นแกนนำกลุ่มหนึ่งในกระบวนการพัฒนาชนบทได้มีโอกาสเรียนรู้วิธีปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานพัฒนาของตนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

นอกจากนี้วิชาการไทยแล้ว ยังมีนักวิชาการจากบังคลาเทศ คือ Muslehuddin Ahmed Tarek อีกผู้หนึ่งที่ได้นำเสนอบทความด้านการพัฒนาชนบท คือเรื่อง “Rural Development Efforts, Agricultural Production, Landownership Pattern and Tenancy Relationship in Bangladesh : An Overview” ซึ่งว่าด้วยเรื่องการพัฒนาชนบทของบังคลาเทศ โดยเฉพาะในเรื่องการผลิตทางการเกษตร เรื่องการจัดรูปแบบการถือครองที่ดินและเรื่องสัมพันธภาพของการเช่าที่ดินระหว่างผู้เช่าและผู้ให้เช่า จากการศึกษาได้พบว่า โครงสร้างการผลิตทางการเกษตรของบังคลาเทศ มีสภาพไม่แตกต่างจากประเทศกำลังพัฒนาที่ยากจนอื่น ๆ นั่นคือ ที่ดินจะตกอยู่ในมือของคนกลุ่มน้อย ชาวนาเองไม่มีที่ดินต้องเช่าที่ดินจากนายทุน บทความนี้นับได้ว่ามีประโยชน์ในเชิงศึกษาเปรียบเทียบ

นอกจากบทความทางด้านการพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของวารสารฉบับนี้แล้ว ก็ยังมีบทความในแวดวงวารสารสงฆ์ของ **ปราวณี จิตกรรมกิจศิลป์** คือบทความเรื่อง “ศัพทภาพการผลิตและการส่งออกทุเรียน” ซึ่งเป็นบทความที่ผู้เขียนสรุปมาจากรายงานการวิจัย บทความนี้นับได้ว่ามีประโยชน์โดยตรงต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการส่งออก นอกจากนี้ **ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์** ก็ได้เสนอบทความทางวิชาการชื่อเรื่องเบา ๆ คือเรื่อง “กินนอกบ้าน : วิเคราะห์แบบแผนการบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม” ซึ่งเป็นบทความที่ชวนอ่านชวนติดตาม ส่วน **เมธิ ครองแก้ว** ได้เสนอบทความที่แวดวงนักวิชาการต่างกำลังให้ความสนใจอยู่นั้นคือบทความเรื่อง “ทิศทางการสร้างประสิทธิภาพในระบบอุดมศึกษาไทย” ในบทความเรื่องนี้ ผู้เขียนได้เสนอข้อคิดเห็นในมุมมองต่าง ๆ ที่นับได้ว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่กำลังวางแผนกำหนดทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาระบบอุดมศึกษาของไทย

ท้ายสุดในส่วนของการ “แนะนำหนังสือ” **ศิริพร สุวรรณะ** ได้ทำการรวบรวมและนำเสนอหนังสือด้านการพัฒนาชนบทที่น่าสนใจ สำหรับวิชาการและนักบริหารการพัฒนา

ชนบททั้งหลาย

คณะกรรมการหวังอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้คงจะมีประโยชน์ต่อท่านผู้  
อ่านบ้างตามสมควร

วัฒนา พัฒนพงศ์